

LAŠINIŲ STORIO PO PARŠELIŲ ATJUNKYMO IR REPRODUKINIŲ SAVYBIŲ SKIRTUMAI TARP SUTRIKUSIOS REPRODUKCIJOS PARŠAVEDŽIŲ LEPTINO GENO GENOTIPŲ

Irina Šatrovskaja¹, Birutė Karvelienė¹, Ilona Miceikienė², Lina Baltrėnaitė², Vita Riškevičienė¹

¹*Užkrečiamųjų ligų katedra, Veterinarijos akademija, Lietuvos sveikatos mokslų universitetas
Tilžės g. 18, LT-4718 Kaunas*

tel.: +370 615 490 97; +370 065 77 26 55; el. paštas: vitarisk@lva.lt; irina11@inbox.lt

²*K. Janušausko gyvūnų genetikos laboratorija, Veterinarijos akademija, Lietuvos sveikatos mokslų universitetas
Tilžės g. 18; LT-47181 Kaunas; tel. +370 37 36 36 64; el. paštas: genetikalab@lva.lt*

Santrauka. Šio darbo tikslas buvo nustatyti mišrūnių paršavedžių su reprodukcijos sutrikimais leptino geno polimorfizmą ir galimus jų lašinių storio po atjunkymo, atvestų paršelių gyvybingumo bei išsaugotų paršelių skaičiaus iki atjunkymo skirtumus tarp genotipų.

Tyrimui atrinktos 85 sutrikusios reprodukcijos paršavedės, nustatytas jų leptino geno polimorfizmas bei įvertinti galimi lašinių storio po atjunkymo, atvestų paršelių gyvybingumo, išsaugotų paršelių skaičiaus iki atjunkymo skirtumai tarp Leptino geno genotipų. Lašinių storis po paskutinio atjunkymo echoskopu nustatytas trijuose taškuose (T): T(1) – tarp 6–7 šonkaulių, T(2) – ties 10 šonkauliu, T(3) – už paskutinio šonkaulio. Atvestų gyvų ir negyvų bei atjunkytų paršelių skaičius nustatytas iš paršavedžių reprodukcijos kortelių duomenų.

DNR išskirta iš kraujo. Leptino geno polimorfizmui identifikuoti taikytas PGR-RFIP metodas, PGR produktas karpytas *Hinfl* restriktiniu fermentu. Sukarpytas T alelis buvo 152 bp, o C alelis – 84 bp ir 68 bp dydžio.

Tirtoje sutrikusios reprodukcijos paršavedžių populiacijoje leptino geno TT genotipas nustatytas 0,63 dažniu, TC genotipas – 0,31, o CC genotipas pasireiškė 0,06 dažniu. T alelis pasireiškė 0,79 dažniu, o C – 0,21 dažniu.

Nustatyta, kad CC genotipo paršavedžių nugaros lašiniai po atjunkymo buvo storesni už TT ir TC genotipų paršavedžių P(1) taške 4,6 mm ir 3,1 mm ($p < 0,05$), P(2) taške – 5,0 ir 4,5 mm ($p < 0,05$), o P(3) taške – 3,5 ir 2,7 mm ($p < 0,05$).

Daugiausia paršavedžių (52,94 proc.), kurioms atjunkius paršelius pasireiškė ilgalaikis *anoestrus* buvo TT genotipo grupėje.

Nors statistškai patikimo skirtumo tarp atvestų gyvų/negyvų paršelių skaičiaus skirtingo genotipo paršavedžių grupėse nenustatyta, pastebėta tendencija: CC genotipo, turinčios daugiau lašinių paršavedės atveda daugiau gyvų ir mažiau negyvybingų paršelių palyginti su TC ir TT genotipo paršavedėmis.

Įvertinę skirtingo genotipo paršavedžių iki atjunkymo išsaugotų paršelių skaičių nustatėme, kad daugiausia (90,63 proc.) paršelių iki atjunkimo išsaugojo mažiausiai riebalų atjunkymo metu turėjusios TT genotipo paršavedės. TC ir CC genotipo paršavedės paršelių išsaugojo atitinkamai 0,78 proc. ir 3,25 proc. ($p < 0,05$) mažiau.

Raktažodžiai: leptino genas, lašinių storis, reprodukcijos sutrikimai, paršavedė.